

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sămbătă.

A B O N A M E N T U L

Pentru Sibiu pe an 7 \$., 6 luni 2 \$./50 cr., 3 luni 1 \$./75 cr.
Pentru monarhice pe an 8 \$., 6 luni 4 \$., 3 luni 2 \$.
Pentru străinătate pe an 12 \$., 6 luni 6 \$., 3 luni 3 \$.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Admînistrarea șiprului arhiepiscopal Sibiu, strada Măcelariilor 47.

Corespondențele sunt a se adresa la:

Redacția „Telegraful Român”, strada Măcelariilor Nr. 37.

Echipile naționale se reușesc. — Articoliile publicate nu se înșapăză.

I N S E R T I U N I E L

Pentru odată 7 \$., — de două ori 12 \$., — de trei ori 15 \$., rândini cu litere garnizoane — și timbre de 30 \$., pe care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 6 Iulie.

Scriile de eri dela *Budapestă* ne spun, că s-au publicat în foile oficiale actele privitoare la *incorporarea graniței militare croate* în regatul Croato-Slavoniei, prin urmare, foata graniță militară croată s-a adăus la teritoriul coroanei unguresci. Cu această incorporare dice „P. L.” a disperat și resturile colo din urmă ale absolutismului și s-a terminat și cu pretensionile croate față cu Ungaria. Odată pentru todeuna s-a sfârșit pe concesiunile, dice aceeași foaie și adaugă, că aceasta privește în prima linie pretensionile Croației la cetatea Fiume. „P. L.” însă nu încheie articolul, care trăiese să facere incorporate, fară să a nu aminti și de o adunare de popor, anunțată de foii create, în care „se scrie întăruim limbajul foarte eseciv contra Ungariei”. Coincidența aceasta a provocat un adâncă indignație, pe care organul oficioru nu o suprimă, ci îndreptănd nisice săgeți amenințătoare „frăților din Croația”, termină cu *cu vîntul*. „Rien ne plus.”

Ministrul președinte *Tisza* călătoresc prin Transilvania. *Feldioara*, spune o telegramă a foaiei „P. Cor.”, episcopul Petrie a întempiat pe ministru cu o cuvântare mai înținută în limba română, apoi în cea latină. Ministrul, se dice, a regretat că nu poate responde românește; este înse convins, că pe Români cultivați limbei lor furmoase materne nu i poate impiedica și ei ca aceeași vîntuire cătră patrie, cu care sunt cetațeni de alte limbi. Este fără măngâie înse, că ea provine din informațiunile sinistre ce le dan Maghiarii din Transilvania despre Români și că va sosi și timpul, când ministrul reu informații vor fi mai bine informați — în interesul patrii, accentuat de Români în toată sinceritatea a toate ocaziunile.

Nu se înca se temen de ego-motile despre o fuziune nouă de partide — opoziție moderată cu cea guvernamentală —; în dijale ungureci erași se scrie despre aceasta în timpul de față.

Imperialul Germaniei este ca și de alte dări ospitele Gasteinului. Foile Vieneze folosesc cu deosebire ocazie, spre a da simțimilelor lor expresiune din cauza acestui incident „W. Abendpost” glosă într-alte: Imperialul Germaniei, serenissimul amic și aliaț al monarhului nostru, se află pe pămînt austriac. Și acum ca și de alte dări serenissimul osape i se pregătă o primire pe căd de respectuoase pe atât și de imbrăcatore, la care participă toate popoarele monarchiei.

La legătură cu scirea de mai sus înregistrăm acum alta: despre întâlnirea monarhilor Austro-Ungariei și Germaniei în decursul lunii lui August.

Reflexiunile diariului „D. Ztg.” sunt mai posomorite decât ale ofițerilor oasii mai sus citate. „D. Ztg.” nu consideră petrecerea monarhului ger-

man de un eveniment politic. Dar cu toate aceste cestuiunile arătătoare din monarhie sănt de natură, de a stări sănsemiten serioase în împăratul Wilhelm. După ce trece în revistă constelaționă internă-politică a monarhiei austro-ungurești și deviră din ea, că elementele negermane a-jungind la putere vor dormi domnia austro-germană, încheie cu accentuarea situaționii periculoase pentru Austro-Ungaria. Periculostatea s-ar cuprinde în izolare Austro-Ungariei, pe care o Germania asigură acum din toate părțile ar putea părăsi și priva de scutul ei.

Lângă esplanatoriul casandric al diariului „D. Ztg.” se potrivește curios scris de Viena la „Post” din Berlin. După scirea aceasta, un ofițier austriac, care trăiese în Italia ar fi venit la Viena cu o misiune confidențială din partea contelui Maffei și întrat în relaționi cu ofițierul de externe austro-unguresc. Scopul misiunii este, aia, cări sunt planurile Austriei în privința peninsulei balcanice. Comisionarii ofițierului se vedea că vor se afe un eschilibrul între acțiunile Austro-Ungariei și marșul egiectiv și Balcania Adriatică. Pasul cel dințiat către scop ar fi un tratat de neutralitate între Italia și Austro-Ungaria, care ar fi se încheie pe vreo cîță-vi ani și se prolunge paralel cu dezvoltarea evenimentelor pe peninsula balcanică. Bar. Haymerle ar fi primit bine misiunea ofițierului și să declară, a fi gata la negociații aspira tratatului și a schimbarilor teritoriale.

„După că se vede, dice „Bin. pub.” se urzește ceva în sferile roșetă-brătenișe. Dl Bălăceanu, ministru plenipotenitor la Viena, veni în București de Catargiu Calimachi, pănică astăzi ministrul plenipotențial la Londra, după întrevaderea cu primul ministru la via Magura, și numit în locul lui M. Gălăganiceanu la Paris și înlocuit de Ion Ghica pe lângă guvernul britanic. Dl Dumitru Brătianu va fi expediat din nou la Constantinopol.

Acacea misiune diplomatică se completează cu care-care măsuri semnificative, ce s'au lăsat de către în primăvara armatei și a grăbei, ce se pun, ca diplomati din nou numiți să pornească că mai curând la posturile lor.

„Românul” și Bulgaria.

Când vorbesc un diar oficial vorbesc un guvern îmbrăcat în uniformă; când însă vorbesc un diar ofițeros, guvernul se află într-o jinătă, cum a dice, de toate dilele și aceasta îi permite a vorbi ceea ce mai liber. Guvernul român prin rostul „Românului” repondește mai negativ diariului „Borlener Tagblatt”, combătându-i vorbul lung de faimă despre raporturile dintre România și Bulgaria.

În cele următoare reproducem cele de dieci „Români”:

„Telegraful ne-a transmis de mai mult în extract un articol al diariului „Borlener Tagblatt”, suspră pretențiilor mulților ale României, spre a rescula Bulgaria, în scopul unei uniri personale a tronurilor ambelor state.

Când ne-a venit această scire nu i-am dat multă atenție, decât aceea ce merită o inventiune, pe atât de rău voioză pe că și de absurdă.

Sperăm că absurditatea acuzației ce ni se facea, era singură îndeajuns spre a ne apăra de bănuiala ori căruia om de bun simț.

Parcă însă că în epoca de surprenderi și de neprevăzut în care trăim, ori ce inventiune, fie că de nepotrivită, are sorți de a găsi credemant. Astfel articolele diariului „Berliner Tagblatt” a avut cu mult mai mare rezund decât ar trebui să sită; acesta ne pune pe noi înginer în nevoie să ne apără absurditatea.

Ea că articol:

„Intrigi între doi principi îngeriști și germană; — aceasta este tema nelamurită a unei comunicări care de sensație ce oprim astăzi dintr-o sorginte care să dovedă adesea că este bine informată. Ambii principi sunt: Regelă Carol al României și principale Alessandru al Bulgariei.”

Ve vezi mira foarte mult — astfel scrierii corespondență noastră, — când vezi că astăzine anume cel mai periculos protivnic al principelui Alessandru. Cu faimous Căncu sau cu Karaveloff putea foarte lese să o scoată la capăt energicul Battenberg, mai ales că el se bucură în afară de un sprinț tacit și combată pe cîță radicali cu armă pe care el le-a lăsat din propriul lor arsenal — în modul care de ordinari, și mai ales în Orient, este eficace.

Dar greutăți și mai mari decât acele ale radicalilor bulgari îl pregătesc timărul suverană atitudinea consăngeanului său, vecinul român. După cum s'a dovedit acum, din București au fost mai multă atenție și incurajare radicali bulgari; în București este adverbalul cuartier general al radicalilor bulgari, și pe terenul românus uneltele de mult timp înținse pregarile pentru o rescoală în Bulgaria, care va trebui să se pună în scenă dacă Constituția va accepta cunoșcutele pretensioni ale principelui Alessandru. Corespondența telegrafică a capilor radicali bulgari, cu vestul Europei, cu Gladstone, Labouchère, Gambetta, Mancini, etc., a fost înținsă din București: agenții români cuțiteră de luni întregi Bulgaria, și banii români au jucat un rol foarte însemnat în actuala campanie electorală.

Ciudată alianță dintre radicali bulgari și guvernatorul român a fost plămadită încă de multă vreme, și-a lăsat adverbal nascere în comunitatea dinăuntru, unde să înfăltă în persoana reprezentanților din ambele părți, și se înțelese astăzi mai înținu în special în privința cestuiunii dinăuntru, și mai larg în genere. Se pare că scopul alianței este unieunie personală a Bulgariei, marăția, cu regeul Rumeliei sub Carol I. Ceid că prin cercuirea principelui Alessandru voriește negreșită a crede, că aventurozul proiect a fost alcătuit numai între ambele părți, că ambelor părți, dar ei refuză de a admite — și cu drept — că regele Carol scie totul și aproba totul.

Totuși există diferite semne, care fac să se admite, că guvernatorul dela Dâmbovița nu lucrează numai din propria lor îndemn. Și tocmai aceste lucruri sănt alece, care mai mult decât toate celelalte îngrițeges pe principale Alessandru; poate că tocmai aceste lucruri au jucat rolul cel mai otător în decinsele principale, de a reacurge la extremitate și a se lăpăda cu orii ce preț de radicali. Dacă nu cuvânt domnil Zancoff și Karaveloff, care tractează cum usor devinește și onorabilitatea politicii joacă față cu România, un joc după, dacă nu cuvântul înțelește pe acela, după ce cu ajutorul lor se vor fi scăpat de principi și vor fi stăruți din nou în centrul bulgar — aceasta este o altă cotitură, la care nu se trebui să se respund acum și care nu schimbă într-nicim caracterul ciudat al întregiei afaiceri și al statutului României.

Se poate că cei din București să se incerce a tagădui comunicările male — totuși ele vor ramâne foarte corecte, și de aceea cred că Europa ar trebui să acorde întregilor române atenție, ce li se cuvine. De altmîni trebuie nici nu închipuiește, că prin comunicările mele voi spune ceva neamă marilor puteri din centrul Europei; — din contră, eu cred că cabinetele din Viena și Berlin cunosc deja ceea ce putință ca ele să nu le cunoască în toată întinderea lor.”

Sunturănd acuzații, dice Românum, nici mai mult, nici mai puțin, că noi încurajăm și sprijinim pe aceia, pe care articolul de mai sus îl numește „radicali bulgari”;

că în România se fac cele mai intinse pregătiri peatră o rescoală în Bulgaria;

că noi Români am înlesnit comunicările și corespondența susținătorilor săi cu bărbății de Stat liberali ai Franciei, ai Angliei, ai Italiei;

că agenții nostrii cuiterează de luni întregi Bulgaria, semânând discordia și rebelența în contra principelui Alessandru;

că bani românești au jucat un mare rol în ultima campanie electorale etc. etc.

șă și că scopul acestor culpaabile unealțări este resturnarea principelui Alessandru, spre a ajunge în urmă, cu ajutorul radicalilor Bulgar, la unirea personală, prin proclamarea Regelui Carol și de rege al Bulgaria, marție prin anexarea Rumeiiei Orientale.

Pentru noi Români, care ne cunoaștem sămîntele și aspirații, aceste acuzații sănt doar de absurditate, care exclude orice combateare, orice discuție. Pentru străini însă, care ne privesc de departe, care nu ne cunoscă de căd într-un mod superficial, și adesea eronat, trebuie să recunoascem, că comploplot atribuit României de „Berliner Tagblatt” este destul de bine combinat, spre a induce pe public în eroare.

Accea cărora nu le place, că Europa are oare care încredere în România, nu lipsește, de propaganda mai antâi, că succesele ultimului rebel ne au îmbătat cu deosebire, că nă-

am pierdut capul, și că acum nu mai vîsim decât aventurile cele mai nebune. Când apoi după o asemenea pregătire se combină un complot ca cel cuprinzit în articolul din „Berliner Tageblatt”, nu e mirare să se găsească unii cameni, cari să admită, fie și în parte, acelă inventiune ca ceva real.

Observește însă cu luare aminte spiritul și aspirațiunile națiunii române, și se va vedea că și prin simțimile și prin răjușe, ea are în vedere ori-e incalcarea asupra drepturilor altor naționalități.

România nu s'ar compromite nici o dată viitorul legitimădin prin purtarea ei față cu alte naționalități, încărcările și neajunsurile, ce ea însuși le-a suferit de altă State.

Apoi Statul român este prea mult încercat de temerile, ca 'lui au inspirat puternicii sei vecini, spre a nu 'si intemeia linisice și siguritate viitorului, pu strinsa sa legătură cu măcelle state din Orient, care prin faptul chiar, că sunt mici, sunt trebuință, de a se legă între densuie pentru apărarea comună.

Am spus-o de multe ori și o repetăm din nou: România doresc, a înțretină relațiunile cele mai amicabile cu Bulgaria; și ar fi sănătatea Românilor, o aderevătănebie, de a spora o mai strânsă alianță cu Bulgaria, dacă vor începe prin a jigni amoralor propriu național, dacă vor ai să li se impună un stat mai puternic sau mai civilizat.

A procede astfel, lață cu Bulgaria, ar fi mijlocul cel mai sigur de ași înfrângere pentru totdeasă simpatiile și încrederea lor, și de a crea un antagonism fără ambleb stat.

Români au apoi prea mult de lucru, prea mult de consolidat la densi, pentru ca să cugete, a duce o acțiune atât de vastă și de aventuroasă afară din terăsă; ei sunt presiuni de a se risca de a perde tot sau parte în aventuri, nefericate unui popor, care atâtă secolii a suferit de încalcările și împărăile altor popoare.

Regale Carol este prea mandru de tronul ca dobandit, prin bravura și prin virtuțile sale, spre a împări persoana sa, pe două treimi. Aceste tronuri, în loc de a căștiga cova dintr-o asemenea urire, ar pierde fiecare în parte din însemnatatea sa, atât prin răvășitate, ce să nască între cel două popoare, că și prin măreala de prerogative, că ar trebui să se acorde celor două guverne separate, spre a da mai bine fiecărei națiuni, simțumentul existenței sale proprii și autonome.

In fine Români, caru ai dobandit ceea ce au așteptă, în numele principiilor de dreptate, ce se servit de bază la constituirea și a altor State moderne, n'ar pută comite nescocinția de a veni acum să îbeasă tocmai în acse principiu.

Printre o asemenea purtare, ei ar putea face să se repună în cestinie, tot ce li se să recunoască ca curenții într'un mod legitim.

Plecând că, aici, vom reprezenta, că nu este de loc exact că aceea ce se numește radical bulgar, au fost încurajați din București, în împroprietărea lor în contra principiului Alecsandrii.

Crisă, prin care trece acum principatul bulgar, este o cestinie, care privesc numai pe naționăla bulgară și pe suveranul ei. N'avem, a ne mestecă intr-înțim, direct sau indirect, în această criză: nici opinionea nu voim a ne spunea asupra, desigurării și deținutării și guvernul nostru de un constitutionalism atât de corect, arată căre nu sunt opinioane în asemenea materie.

Români nu numai n'ar îngădui, dar încă ar opri și pedepsi cu severitate.

tate ori-ces pregătire de rescoală, ce s'ar face pe teritoriul românesc pentru Bulgaria.

Necesăt este, că din București s'a procurat cărora bulgarii înlesinile de a comunica cu bărbații de stat liberali din Occident.

Dar inventiunea cea mai cunoscătoare este aceea, că agentii români de rebelle, cunoscătorie de mai multe luni în Bulgaria.

De ce oare guvernul bulgăresc nu pane de stateau luni măna pe unel cel puțin din acești agenti, spre a deveni Europa unelelire cupabile ale României?

Căt despre afirmația cunoscătoare, că banii românesci au jucat un rol în ultimele alegeri din Bulgaria, va fi dești să observăm, că guvernul nostru constituțional nu poate cheata un singur ban, fără autorizare. Camerei și fară ca cheltuiula să fie verificată de Curtea de compută și apoi de Camera. De unde dar să cheltui banii, să încă banii atât de mulți, în cât să joace una mare rol?

Am spus credem destul, pentru că se să dovedăt că de nelinieștie și de absurd, sunt inventiunile publicate în „Berliner Tageblatt”.

Originea și scopul acestor inventiuni sunt lese de ghică. A provocă năcredere Europei în noi, a descupră un antagonism între poporul bulgar și cel românesc, căci tendințele ce se descooperă în articolul din „Berliner Tageblatt”.

Speră însă că înțelepciunea ambelor popoare, nu va permite, ca aceste tendințe vrăjitoare să-și ajungă scopul, și că omicia intermită pe comunitatea de interes și de aspirații, va unii din ce în ce mai strins de cele două state, de stânga și de a dreapta Donării."

Reprezentanța

adunării comititalui Sibiu contra resuflui, prin care tribunalul reg. din Sibiu a echis limba germană și română.

Eselența Voastră! În putință ani se vor împlini una mie de ani deând există statul unguresc.

Una din columnele edificiului de stat, care peste puțină vreme va plini mia de ani, și a fost din vremi vechi respescă reciprocă a dreptului între diversi locuitori ai patriei poliglote în deosebi asigurarea pretensiunilor cetățenilor statului de naționalitate nemaghiară.

Din dilele glorioase ale regelui Stefan celu Sânt până la principiile proclamate de generațiunile actuale, până la declaratiile dictate deputa, în adresa dela 6 Iulie 1861, că „prelăningă asigurarea prin legă în tereselor tuturor locuitorilor Ungariei de limbă nemaghiară se vor apăca principiile dreptății și fratierătății,” și până la legă de naționalitate din anul 1868 se recunoscute necondiționat și serboresc depline în dreptățile a simplului de naționalitate ce se desvoltă din ce în ce mai mare și pentru acela cetățenii ai statului, a căror limbă maternă nu e cea maghiară.

In art. de lege 44 din anul 1868, în așa numita legă despre egală în dreptățile naționalităților s'a sanctuat de nou egală în dreptățile a tuturor cetățenilor țării și cu privire la folosirea limbii și s'a statosit unele excepții numai ca privire la folosirea în cinci a diverselor limbii.

Cu toate că în aceste excepții nu s'au mai dat cetățenilor de stat nemaghiari măsuri de îndreptățire egală ce corespunde tradițiilor iatore și trebuinței generale, totuși locuitorii și reprezentanții acestui comitat, dedică din vechea a respectă legile, nu s'au cugetat nici când să rădice un gravamen asupra asprimii legiei.

Acum însă, când această legă și apără se vatămă volințele de înșeși organele guvernului, când drepturile garantate prin legă cetățenilor nemaghiari se stîrbesc într-un mod similar cu toata parte a acordurilor, care sunt chinăuți în prima linie a acordurilor legă, reprezentanții acestui comitat și fine de a să sănătă și neperată datorină a protestăi contra unei astfel de vătămare a dreptului ca esibil să se rezolve în limba, în care s'a prezenta, (§ 7 și 8). In contra acestei lamenită dispoziții legale poporul român, care nu cunoaște limba maghiară, primește și în cauză fundare și eretice pretărtăce fară intervenția unor avocați, precum și în alte esibile directe decisiuni excludări numai în limbă maghiară, care firesc nu le sunt cunoscute respectivilor și produc confuzii neprecalcabile, omisii și daune.

Deci judecătoria din acest comitat și-a cu privire la folosirea limbii și de o lege, care să îl contradică cu legea statului. Dar înaltul guvern în ignoră și va tolera această vătămare de drept cu atât mai puțin ca în cadrul noastră dreptății legă și starea de drept cu privire la folosirea limbii proprii înaintea judecătorilor nu numai se radină pe legi pozitive posterioare – art. de lege IV din 1869 §. 6, lit. d) – ci se sfăt și într-un acord perfect cu părerile juridice enunțată în această cestinie numai de curând din partea guvernului și a dietei.

Dispoziția cuprinse în numitul §. 6 al art. de lege IV din anul 1869, ca adeacă valoria §. 1 din aceași lege, după care limba oficială a judecătorilor și cea maghiară, remaine sănătă păzită având ca și aplica numai la judecătoriile suprême, – a îndepărtat pe înaltul guvern și parlamentul în sedința del 29 Martie an. cur. cănd cu discuție asupra novelei la procedură civilă se sprijină propunerile, care cerea, ca pe vîitor documente nemaghiare să fie considerate din partea judecătorilor numai dacă lunga le se va clădi și o traducere maghiară anterintă. Caci – aşa s'ar argumentat din partea înaltului guvern cu ocazia aceluiași acordului discutinii – nu se poate ca dispoziția intitulată de stată importanță pentru naționalitate să se delără în treacăt printre noile la procedură civilă, și parlamentul a aprobat această vedere a înaltului guvern.

Deci dacă înaltul guvern și parlamentul, recunoscând apără drepturile garantate naționalităților în legea de naționalități din anul 1868 și în art. de lege IV din anul 1869, so si se a admite vîro-știrbe a dreptății lui nefermurit relativ la folosirea limbii proprii înaintea judecătorilor de la instanță, trebuie să ne întrebăm cu sinceritate, este posibil și poate să cugeta un lucru ca acesta, ca togma judecătoriilor, care nu poate avă altă direcție decât numai legă, să treacă cu vîciorile preste legă exisită și să calcă la piciorul un drept străvechi garantat din nou de guvern și de parlement?

Noi din partea cei cetățeni avem primă datorină, a respectă și a urma legile din se și se pare a fi numai lumeni ecuabilă ca și organele guvernului să respecte de asemenea legă. Unde însă aceasta nu se respectă, cum și în casă de fată, noi și aci avem aceeași datorină a pretinđării de înaltul guvern remediere și de acea se rugăm Eselență cu tot respectul:

Se binevoiți a mijloci ca și tribunul reg. din Sibiu să fie sălit a executa legile statului conform datei și să observe dispozițiile legă, după folosirea limbii proprii înaintea judecătorilor de prima instanță. Caci nu poate exista și pro-

